

Άρειος Πάγος 303/1968, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 27/69 σελ. 866

Περίληψη: Έννοια άρθρου 1 του διά του Β.Δ. 24 Ιουνίου 1920 κωδικοποιημένου Νόμου 551/1915 περί εργατικών ατυχημάτων, διατηρηθέντος εν ισχύϊ και μετά την εισαγωγήν του Αστικού Κώδικος. - Ύπαρξις εργατικού ατυχήματος, όταν ο υπάλληλος ή εργάτης υπέστη βλάβην του σώματος ή της υγείας αυτού ή έθανεν εκ βιαίας και αιφνιδίας επενεργείας περιστατικού, όπερ είναι συμφυές προς την εργασίαν και επήλθε κατά την εκτέλεσιν αυτής ή συνάπτεται προς ταύτην. - Τοιούτον περιστατικόν και ο φόνος του υπαλλήλου παρά ιεραρχικώς υφισταμένου του, διαπραχθείς εκ βιαίας αντιδράσεως τούτου εις δοθείσαν εντολήν του φονευθέντος προς εκτέλεσιν της εργασίας. - Έννοια διατάξεως περί συμψηφισμού δικαστικών εξόδων εις δίκας μετά του Δημοσίου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. Ν. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. Λ. ΚΑΝΕΛΛΑΚΟΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Μοναστηριώτης, Κ. Μακρίδης

Κατά την έννοιαν του άρθρου 1 του διά του β.δ. της 24 Ιουνίου 1920 κωδικοποιημένου νόμου 551/1915 "περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών και υπαλλήλων", ούτινος αι διατάξεις, ως ετροποποιήθησαν, διτηρήθησαν εν ισχύϊ και μετά την έναρξιν της ισχύος του Αστικού Κώδικος, συμφώνως τω άρθρω 38 του Εισ. Ν.Α.Κ., εργατικόν ατύχημα υφίσταται, όταν ο υπάλληλος ή εργάτης υπέστη βλάβην του σώματος ή της υγείας αυτού ή έθανεν εκ βιαίας και αιφνιδίας επενεργείας περιστατικού, όπερ είναι συμφυές προς την εργασίαν και επήλθε κατά την εκτέλεσιν αυτής ή συνάπτεται προς ταύτην, υπό την έννοιαν, ότι συντελέσεν αύτη εν τινι μέτρω εις την επέλευσιν αυτού. Τοιούτον περιστατικόν είναι και ο φόνος του υπαλλήλου παρά ιεραρχικώς υφισταμένου του, διαπραχθείς εκ βιαίας αντιδράσεως τούτου εις δοθείσαν εντολήν παρά του φονευθέντος προς εκτέλεσιν υπηρεσίας.

Εν προκειμένω, το ως εφετειόν δικάσαν Πρωτοδικεϊόν, καθ' α δείκνυται εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, εδέχθη, μετ' ανέλεγκτον εκτίμησιν των αποδείξεων, ότι ο σύζυγος και πατήρ των αναιρεσιβλήτων, υπηρετών ως πρώτος μηχανικός εις πλοϊόν της αναιρεσειούσης Εταιρείας, και ενώ κατά τον πλουν ειργάζετο εις την επισκευήν ατμολέβητος, έδωσεν εντολήν εις τον αρχιθερμαστήν Α.Β. να θέση εις λειτουργίαν το καλοριφέρ, προκειμένου να χρησιμοποιήση το λουτρόν μετά το επερχόμενον τέλος της εργασίας. Ο Α.Β. όμως, είτε διότι εχολώθη, είτε διότι είχε προηγουμένας αφορμάς, ηρνήθη και μετά πάροδον ελαχίστων λεπτών, συναντήσας τον σύζυγον και πατέρα των αναιρεσιβλήτων εις το κατάστρωμα, τον ύβρισε και δι' αιχμηράς μαχαίρας έπληξεν αυτόν θανασίμως εις την καρδίαν, θανόντα επί του καταστρώματος μετά πάροδον ελαχίστων λεπτών. Δεχθέν δε περαιτέρω το Πρωτοδικεϊόν, ότι υπό τα περιστατικά ταύτα ο επελθών εις τον σύζυγον και πατέρα των αναιρεσιβλήτων θάνατος συνιστά εργατικόν ατύχημα κατά την έννοιαν της αναφερθείσης διατάξεως, καθ' όσον επήλθε κατά την εκτέλεσιν της εργασίας και εκ περιστατικού, συναποτέμενον προς ταύτην, ορθώς την εν λόγω διάταξιν ηρμήνευσε και εφήρμοσεν, απορριπτέος δε ως αβάσιμος τυγχάνει ο τα εναντία υποστηρίζων πρώτος λόγος αναιρέσεως.

Εν τη τρίτη αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεώς του το Πρωτοδικεϊόν, αναφέρον τα αποδεικτικά μέσα, εφ' ων εβάσισε την κρίσιν του περί του μεγέθους των μηνιαίων εκ συμπεφωνημένου μισθού, τακτικής αμοιβής δι' υπερωριακήν εργασίαν και αντιτίμου τροφής αποδοχών του θανόντος, βάσει των οποίων υπολογίζεται η εκ του εργατικού ατυχήματος αποζημίωσις, βεβαιοί, ότι καταστάσεις μισθοδοσίας, μαρτυρούσαι λήψιν μισθού ελάσσονος του παρ' αυτού καθορισθέντος και ων εγένετο επίκλησις παρά της αναιρεσειούσης, δεν προσεκομίσθησαν και δη εν νομίμω σημανσει. Συνεπώς, ουδόλως εσφάλη, ως μη λαβόν υπ' όψιν αποδείξεις νομίμως προσαχθείσας, ο δε δεύτερος λόγος αναιρέσεως, δι' ου υποστηρίζεται, ότι αι ως άνω μισθοδοτικά καταστάσεις προσήχθησαν νομίμως χαρτοσημασμένα και ότι το δικαστήριον της ουσίας ελέγχεται, ως μη λαβόν υπ' όψιν, ότι παρεβιάσθησαν κανόνες δικαίου εκ της μη λήψεως υπ' όψιν της εξ αυτών προκυπούσης ομολογίας του θανόντος περί του μεγέθους των αποδοχών του, είναι απορριπτέος προεχόντως ως αβάσιμος.

Ως δείκνυται εκ της αυτής ως άνω αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, αύτη απέρριψε την ένστασιν της αναιρεσειούσης περί συμψηφισμού προς την ένδικον απαίτησιν της ίδιας αυτής απαιτήσεως εκ δραχμών 99.148 κατά των αναιρεσιβλήτων διά δαπάνας ταριχεύσεως, μεταφοράς εις Ελλάδα και κηδείας του νεκρού, διά δύο λόγους, ήτοι πρώτον, διότι εις τας δαπάνας ταύτας η αναιρεσειούσα προέβη εξ ελευθεριότητος και δεύτερον, διότι δεν προσκομίζονται εν νομίμω

σημάνσει αποδείξεις καταβολής των δαπανών τούτων. Ο τρίτος και τελευταίος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, καθ' όσον αμφισβητεί την περί πραγμάτων κρίσιν του δικαστηρίου της ουσίας εν σχέσει με την πρώτην των ως άνω αιτιολογιών. Ταύτης δε αρκούσης, προς αυτοτελή στήριξιν του διατακτικού, είναι μάταιον να εξετασθή, δι' ο και απορριπτέος αποβαίνει ως αλυσιστελής ο αυτός λόγος αναιρέσεως, καθ' όσον δι' αυτού πλήττεται η δευτέρα των ανωτέρω αιτιολογιών.

Σχόλιο: Περίπτωσης της ανωτέρω αποφάσεως του Αρείου Πάγου, υπό της οποίας επεκυρώθη η υπ' αριθ. 216/1967 απόφασις του Πρωτοδικείου Πειραιώς, υπήρξεν εργατικόν ατύχημα εις εργάτην θαλάσσης, επί των οποίων έχει εφαρμογήν ο νόμος 554/1915 περί εργατικών ατυχημάτων. (Ίδετε άρθρον 17 του ανωτέρω νόμου, ως εκωδικοποιήθη διά του από 26.7.1920 β.δ., Χ. Αγαλλοπούλου, Ναυτεργατικόν Δίκαιον, σ. 123, Α.Π. 72/1960, εισηγητής Αντ. Φλώρος, ΕΕΔ 19, 335, Α.Π. 153/1968, εισηγητής Κ. Παπαϊωάννου, ΕΕΔ 27, 598 και άλλαι).

Εφ' όσον κατά τον ανωτέρω νόμον ως εργατικόν ατύχημα θεωρείται παν βίαιον συμβάν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, εθεωρήθη υπό της αρεοπαγίτικης αποφάσεως ως τοιούτον και το εν αυτή αναφερόμενον. (Ίδετε και Χ. Αγαλλοπούλου, Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, εκδ. 1955, σελ. 257 επ., Γνωμοδότησιν Νομικού Συμβουλίου Κράτους 3397/10537/1912, εισηγητής Α. Χατζηδάκης, ΕΕΔ 1, 521, Σφάλμα τρίτον ως αιτία εργατικού ατυχήματος).